

De show van *Eumerus flavitarsis*

Anton Veltman

In aanvulling op het artikel 'Zwevende Zweefvliegen' van Willem Renema (zie *Zweefvliegennieuwsbrief* jrg4 (3): pag. 8-10) het volgende.

Enkele malen zag ik in het bos De Bijvank (gem. Bergh, AC: 208-435) het mannetje van *Eumerus flavitarsis* 'zweven' op ongeveer 30 cm hoogte tussen de toppen van kleine duizendknoop *Polygonum minor*, die daar in dichte massa's groeit in de karrensporen op de bospaden.

Het derde potenpaar, met de verbrede, zilverachtig behaarde tarsi, werd daarbij gestrekt en enigszins gespreid gehouden en het diertje vibreerde er hevig bij. Doordat voor het zweven zorgvuldig een zonbeschenen plekje in het nogal duistere bos werd opgezocht, ontstond het effect van een opvallend stralend lichtje tussen de planten.

Een extreem vroeg ontwaken - winterwaarneming van *Xanthandrus comtus*

Paul Pals

Het wijfje *Xanthandrus comtus* dat ik op donderdag 15 februari 2001 (met de hand) ving, foerageerde op een bloeiende *Viburnum tinus* (locatie: tuinbouwschool Melle, enkele kilometers bezuiden Gent, België). Een zestal van deze winterbloeiende struikjes werd enkele jaren geleden aangeplant langs een lichthellende, zuidoost georiënteerde parkzoom, waarvan de border uit een ruim assortiment vaste planten bestaat. Vlakbij (100 m) ligt tevens een oude Schelde-meander (migratie biedt theoretisch een mogelijke verklaring voor uitzonderlijke waarnemingen). 15 februari was een zeer zachte 'lente'dag

Het gevangen exemplaar is een naar alle waarschijnlijkheid vers ontloken vlieg, met glimmende ongeschonden vleugels. De vlieg meet een goeie 9 mm en oogt beduidend kleiner en slanker dan normaal (ook de vleugel meet ruim 9 mm). In het veld werkte die afmeting wat misleidend, zodat ik de vlieg bij een eerste oogopslag veeleer als een *Meliscaeva auricollis* had bestempeld (ook deze soort kan zich soms wat loompjes gedragen en werd overigens vorige winterperiode in die border doorlopend waargenomen!).

Bij nader toezicht viel echter meteen het zwarte schildje op en het afwijkend vlekkenpatroon. Deze *Xanthandrus* is behoorlijk donker: met het blote oog leek segment II vlekkenloos; met de binoculaire is toch een vaag en spaarzaam vlekkenpaar waarneembaar. Het overige vlekkenpatroon klopt met het normale habitus van een wijfje *Xanthandrus*.

Bizar toch een waarneming als deze, te weten dat de vroegste waarneming voor België (en wellicht ook voor de buurlanden) pas drie maanden later staat aangegeven (16 mei). Schuilt in deze uitermate vroege waarneming misschien een stukje antwoord op het soms jarenlang niet-waarnemen van deze merkwaardige soort? *Xanthandrus comtus* is naar mijn ervaring toch een vlieg die zich gedurende het normale vliegseizoen gemakkelijk laat waarnemen en vangen wanneer zij ergens aanwezig is. Wordt er op 'warme' winterdagen wel genoeg uitgekeken naar zulke vroegvliegers, die dan mogelijk op zulke dagen hun eitjes afzetten bij geschikte voedselbronnen? Het kan natuurlijk ook één van die onvoorspelbare toevalstreffers zijn, misschien wel een voorbode die aangeeft dat we in de nabije toekomst meer van dergelijke extreem vroege waarnemingen mogen verwachten? Nauwgezet waarnemen, ook op momenten en plaatsen die misschien niet zo voor de hand liggend zijn, lijkt mij echt wel aangewezen. Vermeldenswaard is ten slotte dat ik de soort –voor zover ik me meteen kan herinneren– nog nooit eerder waarnam op vermelde locatie, ondanks het feit dat ik dat parkbotoop toch reeds ruim 10 jaar nauwgezet onderzoek op mijn vrije momenten.